

szakaszt is jóval bővebben lehet majd kivilágítani, mint amennyire az most a benzin-motorral termelt árammal lehetséges.

Második lépés lesz a menedékház berendezése. Itt újra szükség lesz az egyesületek áldozatkészségére. Ez úton is felkérem az egyesületeket, hogy ágyalapítványokkal segítsék elő a kifosztott menedékház berendezését. Az épület berendezésével természetesen újra kell a barlangmúzeumot is rendezni. Anyaggyűjtés céljából ezért a közel jövőben nagyobb ásatások fognak a Nemzeti Múzeum irányítása mellett megkezdődni. Ugyanekkor megkezdődik az Állami Földmérés munkája is, aminek a barlang hiteles térképének elkészítése a célja. Ez a térkép csatlakozni fog az 1934-ben a csonkabarangról készült térképhez. A felmérés egyébként a barlangnak a természetvédelmi törvény alapján történő kisajátítása szempontjából is fontos. Megindul a feltáró kutatás is, újabb járatok keresése. Ennek eredményességére az eddigi jelek szerint kedvező kilátások vannak, mert a csehek nem nagyon foglalkoztak ilyen irányú kutatással. Ok inkább a meglevő és ismert járatok kiépítésével és üzletszerű mutogatásával foglalkoztak.

A barlang fejlesztésével kapcsolatos a környéknek turisztaszempontból való feltárása is. Útjelzések, forrásfoglalások, kilátótornyok, útjelzőtáblák, stb., mind arra az egyesületre várnak, amelyik a barlang környékét mint munkaterületét fogja kezelni.

K. H.

**Karácsonyi ünnepély a visszacsatolt barlangban.** Dec. hó 18.-án a visszacsatolt domicahegyi barlangszakasz egyik legszebb termében meghitt karácsonyi ünnepélyt rendezett a Budapesti Orvosok Turista Egyesülete. Ennek keretében 100 környékbeli szegénysorsú gyermeket ajándékoztak meg, akiknek ez volt első magyar karácsonyuk. A barlangban, a nemzeti színekkel díszített cseppköoszlopok között felállított karácsonyfa alatt élelmiszereket, ruhaneműt, cipőket és cukorkákat osztogattak a kis magyaroknak.

**Szilveszterest a barlangban.** Szilveszterkor a domicahegyi szakaszban lámpiónos csónakfelvonulással egybekötött mulatságot rendeztek a barlang taván. A díszesen kivilágított csónakok éjjel előtt elindultak a barlangi tó volt cseh partjáról és újévkor a himnusz hangjai mellett megérkeztek a tó csonkahazai oldalán.

**Adomány.** A MÁV miskolci műhelyének Sportköre 10 személyes csónakot adományozott a barlangnak. Fogadják ezúton is hálás köszönetünket!

**Az új barlangkalauz a jövő hónap közepén jelenik meg.** Az új kalauz már az egész aggteleki barlangrendszert és annak megközelítési lehetőségeit fogja tárgyalni. Előreláthatólag még a tavasz folyamán megjelenik a barlang részletes monografiája is.

**Országzászló a domicahegyi barlangbejáratnál.** A Budapesti Orvosok Turista Egyesülete felajánlotta, hogy a felszabadított barlangbejáratnál országzászlót épít. Az országzászló alapzata magában foglalja majd a barlangbejáratot, úgy hogy a barlangbajutás az országzászló alapzatába épített kapun keresztül történik majd.

**Útmutató az Aggteleki-barlangrendszer megtekintéséhez.** A Felvidék vissza-csatolásával ismét teljes egészében hozzánk került Aggteleki-barlangrendszer összes járatainak megtekintése nemcsak páratlan élmény, hanem komoly turistateljesítmény. Az egész barlangrendszer megtekintését lényegesen megkönnyíti a bejáratoknak ma már hétre megnövekedett száma.

Ezek a barlangbejáratok a következők: Jósavői bejárat, Vöröstói bejárat, Aggteleki bejárat, Denevérág bejárata, régi Domicahegyi bejárat, új Domicahegyi bejárat, Ördöglyuk. E bejáratok közül a régi Domicahegyi bejárat és az Ördöglyuk a nagyközönség számára nem hozzáférhetők.

A barlangrendszer különböző szakaszait megtekintés szempontjából a következő nehézségi fokozatokra lehet osztani:

- I. Könnyű gyalogtúrák,
- II. Nehezebb gyalogtúrák,
- III. Különtúrák,
- IV. Rendkívül nehéz különtúrák.

A könnyű gyalogtúrák bárki számára hozzáférhetők, ezeket a barlangszakaszokat még a legkényelmesebb gyalogló is nehézség nélkül megtekintheti. Ezek a szakaszokon jól épített utak, korlátok, lépcsők gondoskodnak a látogatók kényelméről, villanyvilágítás pedig biztosítja a természeti szépségek zavartalan élvezetét. Ide tartozik a jósvafői szakaszban a Horthy-teremig vezető út, az aggteleki szakaszban a Paradicsom-körút és a Domicahegyi szakaszban a körtúra a kis csónaktúrával. Ezek mindegyikének megtekintése kb. egy-egy órát vesz igénybe. A jósvafői, aggteleki és domicahegyi bejáratoknál vendéglők és turistaszállók állnak a közönség rendelkezésére, a bejáratokat a látogatószézonban, kb. május elejétől szeptember hó végéig autóbuszjáratok kötik össze.

A nehezebb gyalogtúrák már csak kitartóbb gyaloglóknak ajánlhatók. Ide tartozik a jósvafői és vöröstői bejárat közötti kb. 2 órás út és a jósvafői és aggteleki bejáratok közötti kb. 5 órás út. Ezekhez, különösen utóbbihoz már erősebb sportcipő vagy szöges cipő ajánlatos. A nagyobb teljesítménnyel természetesen arányban áll a látottak nagyobb szépsége és rendkívüli változatossága.

A különtúrák nyújtják természetesen a legnagyobb élvezetet. Ezeknél már lényegesen előtérbe nyomul a sportszempont, de éppen ezért csak gyakorlott és edzett turistáknak ajánlhatók ezek a túrák.

A különtúrák első fokozatában némileg gyakorlott és sportokhoz szokott turista vállalkozhatik. Tekintettel arra, hogy ezeknél a különtúráknál a járatok helyenként igen összeszűkülnek, bizonyos tekintetben a turista „kerülete” is határt szab a vállalkozásnak.

A leghálásabb különtúra az ú. n. „Retekág”, ahol a barlangnak talán legszebb cseppkőképződményei láthatók. Egy-két helytől eltekintve itt nem találunk nehezebb mászórészeket, a túra inkább fásztó, mint nehéz. Nagyobb esőzések után helyenként térdig kell vízben gázolni. Ennek a túrának időtartama kb. 6–7 óra. Valamivel rövidebb, de nehezebb és fásztóbb a helyenként rendkívül szűk „Török-mecset ág”. Nagyon változatos és elég nehéz az Ördöglyuktól a „Szűzfolyosó”-ig terjedő út a domicahegyi szakaszban páratlan élményt nyújt a „Nagy csónaktúra”.

Rendkívül nehéz különtúra csak egy van: a domicahegyi-bejáratától az aggteleki bejáratig terjedő szakasz. Ennek bejárása már nemcsak nagy gyakorlottságot és erős fizikumot, hanem nagy edzettséget is követel, mert helyenként elkerülhetetlen, hogy az ember legalább derékig vízbe ne merüljön. Igaz, hogy úgy sportszempontból, mint látványosság szempontjából felejthetetlen élményt nyújt ez a hatalmas barlangtúra.

A barlang megközelítése ma már három vasútállomásról történhetik: Szin vasútállomásról, Putnokról és Pelsőcről. Szinre vagy Putnokra az IBUSz vigadótéri fiókjánál kapható rendkívül kedvezményes, 3 napig érvényes jegyfüzettel lehet utazni. Ugyanezekre az állomásokra érvényes a 30 napig érvényes körutazási jegy. Putnokról állandóan, Szinről és Pelsőcről májustól szeptemberig közlekedik autóbuszjárat, megállósi és étkezési lehetőségek mindhárom főbejáratnál. Hálódíjak 50 fillértől 2.— pengőig. A barlang megtekintési díjai a normáltúráknál 2.— P-től 4.— P-ig, a különtúráknál személyenként és óránként 1.— P. Fenti díjakban a világítás és a vezető díja, a különtúráknál a különleges felszerelés (barlangruha, gumicsizma, kötél, stb.) kölcsöndíja is benne foglaltatik.

Turistaszövetségi igazolványra egyenként 25%, legalább tíztagú csoportoknál 50% kedvezmény jár a belépődíjakból.

K. H.